

MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM SAMKVÆMT LÖGUM NR. 63/1993 VEGNA URÐUNARSTAÐAR VIÐ KLOFNING FLATEYRARHREPPI

NIÐURSTÖÐUR FRUMATHUGUNAR OG ÚRSKURÐUR SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS

1. INNGANGUR

Skipulagsstjóri ríkisins hefur fengið til frumathugunar urðunarstað við Klofning, Flateyrahreppi, samkvæmt lögum nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum.

Framkvæmdaraðili: Flateyrahreppur, ráðgjafi er Tækniþjónusta Vestfjarða.

Framkvæmd kynnt í frummatsskýrslu: Urðunarstaðurinn er um 1,5 km utan við Flateyri, þ.e. út með firðinum að norðanverðu, rétt innan við Klofning. Malarvegur liggur frá Flateyri út með firðinum, meðfram neðanverðum urðunarstaðnum og er hann einkum nýttur vegna útivistar. Urðunarsvæðið er malarhjalli með gamalli námu og möguleikum á frekari efnistöku sem áformað er að nýta. Malarnáman hefur þegar verið nýtt til urðunar, til margra ára, án tilskilinna leyfa. Malarefni er nú unnið neðan vegarins. Skógræktarreitir er uppaf ysta hluta malarnámunnar og neðan vegarins eru ónýtir skreiðarhjallar

Eins og framkvæmd er kynnt í frummatsskýrslu þá átti að urða á svæðinu ösku frá sorpbrennslustöðinni Funa á Ísafirði ásamt óbrennanlegu sorpi frá Ísafirði og Flateyri. Ekki átti að taka við sótnæmum úrgangi eða spilliefnum, en geyma á staðnum brotajárn til brottflutnings. Brennsla verður bönnuð og svæðið verður afgirt, ekki opið almenningi og rekstur þess í umsjá starfsmanna áhaldahúss Flateyrar. Gott urðunarefni er á staðnum en mold í þekjulag þarf að flytja að. Samkvæmt frummatsskýrslu var fyrirhugað að nýta svæðið í 4 áföngum og urða á alls um 50.000 m² svæði sem hefði átt að nýtast í 80-100 ár miðað við gefnar forsendur. Fyrsti áfangi, um 10.000 m², er í hluta af gömlu malarnámunni, annar áfangi um 8400 m², teygir sig um 100 m frá námunni í áttina að bænum, þriðji áfangi um 18.000 m² er neðan vegarins á móts við ysta hluta gamla malarnámsins og fjórði áfangi um 12.000 m² á móts við fyrsta og annan áfanga.

Sveitarstjórn hefur breytt sínum upprunalegu tillögum, að tilhögun sorpförgunar á urðunarstaðnum, frá því sem kynnt var í frummatsskýrslu við frumathugun, sjá nánar kafla 4.

Markmið framkvæmdar: Markmið framkvæmdarinnar er að urða ösku frá sorpbrennslustöðinni Funa á Ísafirði ásamt óbrennanlegum úrgangi frá Ísafirði og

Flateyri. Einnig standa yfir viðræður við önnur sveitarfélög á norðanverðum Vestfjörðum um urðun á óbrennanlegum úrgangi .

Frumathugun: Framkvæmdin var tilkynnt til embættis skipulagsstjóra ríkisins af Tækniþjónustu Vestfjarða hf. þann 7. júlí 1995 og frummatsskýrsla lögð fram. Framkvæmdin var formlega móttækin af embætti skipulagsstjóra ríkisins með bréfi til Tækniþjónustu Vestfjarða þann 2. ágúst 1995 og hófst þá frumathugun. Framkvæmdin var auglýst opinberlega þann 11. ágúst 1995 í Lögbirtingablaðinu og Morgunblaðinu og Vestfirski fréttablaðinu þann 10. ágúst 1995. Frummatsskýrsla lá frammi til kynningar frá 11. ágúst til 18. september 1995 hjá embætti skipulagsstjóra ríkisins, Reykjavík og á skrifstofum Flateyrahrepps. Fimm athugasemdir bárust á kynningartíma. Leitað var umsagnar fjögurra opinberra umsagnaraðila: Sveitarstjórnar Flateyrahrepps, Hollustuverndar ríkisins, Náttúruverndarráðs og Þjóðminjasafns Íslands.

Gögn lögð fram við frumathugun:

Frummatsskýrsla: Urðunarstaður við Klofning. Fyrir Flateyrahrepp. Frummat á umhverfisáhrifum. Tækniþjónusta Vestfjarða maí 1995.

2. UMSAGNIR

Leitað var umsagnar **sveitarstjórnar Flateyrahrepps** með bréfi dagsettu 8. ágúst 1995 og barst umsögn með bréfi dagsettu 18. september 1995. Þar segir meðal annars:

„Eins og fram kemur í skýrslunni hafa sorpförgunarmál verið í miklum ólestri í Flateyrahreppi eins og hjá svo mörgum sveitarfélögum, opin brennsla og urðun á allskonar úrgangi, því gerir framkvæmdin ráð fyrir því að færa þessi mál til betri vegar og í nútímalegt horf.

Á ýmsu hefur gengið það sem af er árinu og kemur þar bæði til, mikill snjór sl. vetur sem hvarf seint og óvenjumikið óbrennanlegt sorp sem barst frá Ísafirði, bæði vegna loka í jarðgangagerð og eins vegna erfiðleika með brennsluofn Funa, þá var nokkrum sinnum kveikt í sorpinu og varð af því mikið bál sem olli talsverðri loftmengun.

Ekki hefur verið farið út í þær framkvæmdir sem tilgreindar eru í skýrslunni varðandi girðingar og lokun svæðisins með tilteknum opnunartíma, og hefur því verið losað sorp á öllum tímum og afleiðingin því að sorpúrgangur pappír og plastpokar, sem kemur aðallega úr heimilissorpi og verslunum á Flateyri [hefur] náð að fjúka um nágrenni hauganna, en slíkir hlutir ættu ekki að gerast þegar svæðið verður komið í fyrirhugað form.

Sagt er í skýrslunni að urðunarstaðurinn ætti að nýtast í allt að 80-100 ár miðað við áætlað magn. Hreppsnefnd samþykkir einungis í þessum áfanga, að nýta þá námu sem fyrir er og er í fyrsta áfanga, enda geti hún dugað í allmörg ár, því allt heimilissorp mun fara annað eftir 31.12.95 ef að líkum lætur.

Hreppsnefnd getur ekki fallist á að brotamálmar verði fluttir á svæðið til geymslu, enda er það ekki í samræmi við þær hugmyndir sem uppi eru um flutninga á þeim, það getur ekki verið skynsamlegt að flytja þá til Flateyrar til geymslu og síðan aftur til Ísafjarðar til útskipunar.

Þá er urðunarstaðurinn á snjóflóðahættusvæði og getur það haft alvarlegar afleiðingar í för með sér ef snjóflóð fellur á stóran haug af brotamálum og dreifir honum um allt.

Þá er rétt að geta þess, að s.l. vor tók til starfa kúfiskverksmiðja hér á staðnum og er áætlaður úrgangur frá henni (skeljabrot) um 7 þús. tonn á ári.

Úrgangurinn hefur verið fluttur á urðunarstaðinn samkvæmt tilmælum heilbrigðisfulltrúa Vestfjarða."

Leitað var umsagnar **Hollustuverndar ríkisins** með bréfi dagsettu 8. ágúst 1995.

Í samráði við Hollustuvernd ríkisins óskaði embætti skipulagsstjóra ríkisins eftir viðbótarupplýsingum frá **Tækniþjónustu Vestfjarða**, með bréfi dagsettu 11. september 1995, þar sem segir m.a.:

- „1. *Voru kannaðir aðrir valkostir fyrir urðunarstað í Flateyrahreppi? Stutt lýsing óskast á þeim og rök fyrir því að staðurinn við Klofning var valinn umfram aðra kosti. Ef aðrir kostir voru ekki skoðaðir er þá hægt að rökstyðja nú að aðrir staðir í hreppnum komi ekki til greina?*
2. *Betra þversnið af jarðlögum í hjallanum sem m.a. byggja á gryfju sem grafin var í botn malargryfjunnar 11. nóvember 1994.*
3. *Þann 11. nóvember var tekið sýni af lindarvatni, er kom fram úr malarhjallanum, til efnagreininga. Niðurstöðu um efnainnihald vantar í matsskýrsluna og mat á því hvort einhverrar mengunar gætir í vatninu frá núverandi urðun."*

Svar **Tækniþjónustu Vestfjarða** barst með bréfi dagsettu 14. september 1995, þar sem segir meðal annars:

„1. Voru kannaðir aðrir valkostir fyrir urðunarstað?

Að þessu sinni voru aðrir valkostir ekki skoðaðir að neinu marki og réðu þar um eftirtalin atriði.

- a) *Eins og fram kemur í lið 7 á bls. 9 í frummatsskýrslunni hafa áður verið gerðar skýrslur um hugsanlega urðunarstaði á svæðinu og er í annarri þeirra ekki bent á neinn stað innan marka Flateyrahrepps en í hinni er bent á að til greina komi að byggja upp nútímalegan urðunarstað á núverandi urðunarsvæði Flateyrahrepps.*
- b) *Undirlendi í Flateyrahreppi sem nær frá Breiðadalsá í suðri að Sauðanesi í norðri er frekar lítið nema þá helst á svæðinu suður frá Flateyri að Breiðadal en það er að mestu nýtt til búskapar auk þess sem þjóðvegurinn til Flateyrar liggur þar um. Norðan Flateyrar er lítið undirlendi nema þá helst við núverandi urðunarstað.*
- c) *Það sem réði mestu um að aðeins þessi staður var kannaður er að þar hefur allt sorp frá Flateyrahreppi verið urðað undanfarið ár og til staðar á svæðinu er malarnám sem nýtist sem urðunarstaður.*

2. *Þversnið af jarðlögum.*

Þann 11. nóvember 1994 var grafin prufuhola í botni malargryfjunnar, efst í henni var malarefni blandað leir en eftir því sem neðar kom í holuna jókst leirinn í mölinni og þegar komið var niður á jökulruðning á um 2 metra dýpi var leirinn allsráðandi.

3. Sýni af lindarvatni.

Sýnið var tekið af Lúðvík Gústafssyni hjá Hollustuvernd ríkisins og hefur okkur ekki borist neitt svar með niðurstöðum rannsókna á því."

Frá **Hollustuvernd ríkisins** barst niðurstaða efnagreiningar á lindarvatni, er kom fram úr malarhjallanum neðan við urðunarstaðinn við Klofning og tekið var 11. nóvember 1994. Sýnið var greint á Iðntæknistofnun og greindir í því málmar og ákvörðuð súrefnisþörf. Niðurstöður voru eftirfarandi og benda þær ekki til mengunar:

Kadmíum, Cd	mg/l	<0,02
Króm, Cr	"	<0,05
Blý, Pb	"	<0,3
Járn, Fe	"	0,2
Sínk, Zn	"	<0,1
Kopar, Cu	"	<0,05
Súrefnisþörf, COD	"	<5

Þann 21. september 1995 barst beiðni frá **Hollustuvernd ríkisins** um frekari upplýsingar með bréfi dagsettu 14. september 1995. Þar segir:

„Það er mat Hollustuverndar ríkisins að nauðsynlegt sé að koma á betra verklagi við urðun og bæta núverandi ástand. Stofnunin telur hins vegar að sýna þurfi betur fram á að fyrirhuguð breyting feli í sér lausn á sorpmálum viðkomandi svæðis. Hollustuvernd ríkisins óskar eftir að frekari grein verði gerð fyrir eftirfarandi atriðum:

1. Nánari upptalning á áætlaðri samsetningu og magni þess sorps sem ætlunin er að fá leyfi til að taka á móti. (Hvernig og hvort er fyrirhugað að farga fiskúrgangi, skel, seyru, sláturúrg., heimilistækjum, stórgerðum brennanlegum úrgangi o.fl.).
2. Gera þarf grein fyrir áætluðu magni og styrk efnalosunar og áætlaða virkni síunar, þar á meðal útskolun úr ösku og hugsanlega leðju hreinsibúnaðar Funa á Ísafirði.
3. Hvernig er háttáð umhverfi strandsvæðis og lífríki? Er hættá á að breyting geti orðið á því með breyttri urðun? Hvernig er grunnvatnsstreymi við urðunarstaðinn og hvernig koma lækir undan urðunarsvæðinu?
4. Sveitarfélögum ber að flokka strandsvæði í viðkvæm og síður viðkvæm svæði. Hver er flokkun strandsvæðisins?
5. Hvernig verður verklagi háttáð á urðunarstað? (Verklag helst í hendur með samsetningu aðflutts úrgangs).
6. Rökstudda áætlun um hvernig staðið verður að förgun að vetrarlagi vantar í skýrsluna.

Þá er æskilegt að fá síðar svör við eftirfarandi atriðum:

1. Áætlun um hvernig stefnt verður að aukinni flokkun, endurvinnslu og endurmyndun þess úrgangs sem að berst. (t.d. stefnuyfirlýsing um auknið samstarf við endurvinnslufyrirtæki).
2. Sýna þarf fram á að úrgangsmál á svæðinu séu leyst í heild á fullnægjandi hátt. Í því sambandi má ætla að setja þurfi upp afgirtan gámastað á

Flateyri með eftirlitsmanni á afgreiðslutíma. Einnig að koma þurfi upp afgirtu, skipulögðu og skilyrtu geymslusvæði fyrir stærri hluti sem hugsanlega verða notaðir aftur.

3. *Setja þarf upp tímasetta áætlun um hvernig staðið verður að frágangi eldri urðunarsvæða sem og hreinsun foks í hlíðum og fjörum við urðunarstað."*

Bréf Hollustuverndar ríkisins var sent **Flateyrarhreppi** með símbréfi 21. september 1995 þar sem bent var á að svör við fram komnum spurningum þyrftu að berast eigi síðar en 26. september ef hægt ætti að vera að taka tillit til þeirra við úrskurð skipulagsstjóra.

Tæknipjónusta Vestfjarða svaraði framangreindum spurningum Hollustuverndar ríkisins fyrir hönd sveitarstjórnar Flateyrar með bréfi, dagsettu 29. september 1995, þar sem segir m.a.:

„Vegna fyrirspurna í bréfi Hollustuverndar til Skipulagsins dagsettu 14. sept. s.l. skal eftirfarandi tekið fram.

1. *Á blaðsíðu 5 í Frummatsskýrslu er áætlað það magn sem urða á miðað við þær forsendur sem þá lágu fyrir, miðað við þær reynslutölur sem til eru í dag er öskumagn áætlað um 200 m³/ári, óbrennanlegt 2800-3000 m³/ári og kúfiskskel sem áætluð er 3300-4500 m³/ári. Hætt hefur verið við að geyma brotamálma á svæðinu. Ekki verður leyfilegt að urða sláturúrgang eða annan slíkan lífrænan úrgang. Uppgefið magn af skel er byggt á upplýsingum frá Vestfirskum Skelfiski hf. um áætlaðan landaðan afla, þá áætla þeir að lífrænn úrgangur sem fylgir skelinni í urðun sé innan við 1% af þunga úrgangsins. Á þessum tölum sést að áætlað magn hefur aukist umtalsvert sem mun þýða að 1. áfangi mun endast í 5-6 ár og 1. og 2. áfangi í 9-11 ár.*
2. *Hreppsnefnd Flateyrarhrepps hefur samþykkt að engin efnalosun fari fram á svæðinu samanber málsgrein neðarlega á bls. 4 í frummatsskýrslunni, þá hefur heldur ekki verið gefið samþykki fyrir því að urða úrgang frá reykahreinsibúnaði Funa. Meðfylgjandi er niðurstaða úr efnarannsóknnum á innihaldi öskunnar frá Funa sem Iðntæknistofnun framkvæmdi.*
3. *Framkvæmdaraðili hefur ekki látið rannsaka sérstaklega umhverfi strandsvæðis eða lífríki þess, starfsmaður Hollustuverndar tók sýni úr læk sem kemur fram í sjávarbakkanum í nágrenni við núverandi urðunarstað en okkur hafa ekki borist niðurstöður úr þeirri rannsókn. Sjá nánar á blaðsíðum 4 og 7 í frummatsskýrslunni og svar sveitarstjóra Flateyrarhrepps dags. 25. september s.l.*
4. *Flokkun strandsvæðis hefur ekki farið fram.*
5. *og 6. Á bls. 5 í frummatsskýrslunni er lýst áætluðu verklagi við urðunina, það sem hefur breyst síðan er að mikið magn af kúfiskskel hefur bæst við og er ætlunin að setja hana yfir ösku og óbrennanlegt sorp áður en malarlagið er sett, að vetrarlagi er ætlunin að haugsetja skelina og setja nokkuð þykkara lag af henni og þynnra malarlag."*

Leitað var umsagnar **Náttúruverndarráðs** með bréfi dagsettu 8. ágúst 1995 og barst umsögn með bréfi dagsettu 30. ágúst 1995 þar sem segir m.a.:

„Náttúruverndarráð gerir athugasemdir við eftirfarandi atriði í ofangreindri frummatsskýrslu um mat á umhverfisáhrifum:

1. Í skýrslunni eru engir mögulegir urðunarstaðir tilgreindir aðrir en urðunarstaðurinn við Klofning í Flateyrarhreppi. Það er því erfitt að meta hvort ekki finnist betri urðunarstaður. Það, að aðeins er gefinn einn kostur rýrir gildi frummatsskýrslunnar, þar sem enginn samanburður fæst.
2. Klofningur er aðeins í 1,5 km fjarlægð frá byggð og sést urðunarstaðurinn þaðan. Má því ætla að töluverð sjónmengun geti orðið af urðun á sorpi við Klofning, sérstaklega ef ekki er farið að öllum reglum um urðun sorps strax við komu þess á staðinn. Brennsla hefur farið fram á sorpi við Klofning (án starfsleyfis) og samkvæmt samtali við bæði eftirlitsmann Náttúruverndarráðs og íbúa á Flateyri hefur frágangur oft og tíðum verið mjög slælegur á svæðinu og sorp borist úr fyrir það.
3. Rétt utan við Klofning er að finna berjalönd og útivistarsvæði sem eru nýtt af bæjarbúum og öðrum. Meðal annars er þar gönguleiðin yfir í Súgandaffjörð. Til að nýta útivistarsvæðið þarf því að fara veginn í gegnum sorpurðunarstaðinn. Náttúruverndarráð bendir á að í skýrsluna vantar að gildi útivistarsvæðisins sé metið út frá þeim möguleika að byggð dafni á Flateyri, vegna bættra samgangna, sem aftur kalli á aukna þörf fyrir útivistarsvæði. Skilyrði fyrir því að hægt sé að mæla með sorpurðunarstað við Klofning, sem jafnvel á að nýta í 80-100 ár, er að öll umgengni og frágangur á staðnum sé til fyrirmyndar og að aðeins sé urðað það sorp sem getið er um í drögum að starfsleyfi frá Hollustuvernd ríkisins, en drögin fylgja frummatsskýrslunni. Samkvæmt upplýsingum sem Náttúruverndarráði hafa borist hefur komið fyrir að skelfiskúrgangur hafi verið látinn rotna á sorphaugunum og annað sorp látið standa án þess að mokað væri yfir það.
4. Það er að vissu leyti ágætis kostur að nota gamla malarnámu sem sorpurðunarstað. Í skýrslunni kemur hins vegar fram að það mun þurfa að keyra mold í svæðið til að hægt verði að græða það upp að lokinni urðun. Þar sem sjálfsagt er um töluvert magn að ræða væri betra að með skýrslunni hefðu fylgt upplýsingar um hvar eigi að taka þá mold.

Að lokum ítrekar Náttúruverndarráð að frumskilyrði þess að hægt sé að gefa fullnægjandi umsögn um Klofning, sem heppilegan urðunarstað fyrir jafnvel öll sveitarfélög á norðanverðum Vestfjörðum, er að hægt sé að bera saman fleiri kosti."

Umsögnin var send **Flateyrarhreppi** með bréfi dagsettu 1. september 1995.

Leitað var umsagnar **Þjóðminjasafns Íslands** með bréfi dagsettu 8. ágúst 1995 og barst umsögn með bréfi dagsettu 28. ágúst 1995. Þar sem segir:

„Engar skráðar eða friðlýstar fornleifar eru þekktar við fyrirhugaðan urðunarstað við Klofning í Flateyrarhreppi. Þjóðminjasafn Íslands hefur því engar athugasemdir við fyrirhugaðar framkvæmdir.

Þjóðminjasafn minnir hins vegar á Þjóðminjalög um skyldur framkvæmdaraðila ef fornleifar ættu eftir að finnast við framkvæmdirnar."

Allar umsagnir liggja frammi hjá Skipulagi ríkisins þar til kærufrestur er liðinn.

3. ATHUGASEMDIR

Fimm athugasemdir bárust á kynningartíma.

Eyjólfur Jónsson, Hafnarstræti 3, Flateyri gerir athugasemdir með bréfi dagsettu 12. september 1995 þar sem segir m.a.:

- „Andmælt er áformum um urðum á ösku og óbrennanlegu sorpi á nefndum stað.*
1. *Sú einstæða smekkleysa er boðuð í þessum áformum að velja þann stað, á c. 50 þúsund fermetra svæði, sem greinilegast skyggir á það trjáræktarsvæði sem komið hefur verið upp innan Klofningshryggs.*
 2. *Í lýsingu á framkvæmdastað er ranglega sagt að núverandi urðunarsvæði sé neðan vegarins út að Klofning.*
 3. *Einnig er kyrfilega þagað um þá staðreynd að þessi vegur er eina leið íbúa Flateyrar til að komast í aðal berjaland sitt og hann liggur einnig að hugsanlegu útivistarsvæði í Selhólum og á Faxavöllum.*
 4. *Eftir tillögunum um urðun er svæðið valið þannig að öldnum og óbornum er næstu “80-100 ár” ætlað að fara um endilangt urðunarsvæðið.*
 5. *Erfitt er að sjá að losun ösku geti orðið án ólyktar eða foks. Oft er vindur á þessum slóðum en sjaldnast logn. Og ættu því bæði vegfarendur og skógræktin að njóta þeirra kræsinga er af þeirri losun leiðir.*
 6. *Allt rennsli frá umræddu urðunarsvæði, og þar með hugsanleg mengun, rennur að sjálfsögðu beint til sjávar, þar sem m.a. eru gjöful kúfiskmið. Breytir það engu þótt grafnir yrðu skurðir er það rennsli færi um.*
 7. *Tillögur um kynningu á þessum áformum öllum var eingöngu á skrifstofu Flateyrarhrepps, fyrir heimamenn, sú skrifstofa er opin kl. 9.30 - 12.15 og kl. 13.15 - 15.00 fimm daga vikunnar. Eitt eintak af þessum skjölum lá þar frammi. Seint í síðustu viku var loks fallist á að ljósrita mætti þessi merkisskjöl og hafði þá mörgum verið neitað um þá þjónustu að sögn starfskvenna á skrifstofunni. Vegna takmarkaðs tæknibúnaðar á skrifstofunni var þó ekki hægt að fá ljósrít af meðfylgjandi myndum og uppdráttum.*
 8. *Þótt fyrrverandi hreppsnefnd hafi orðið á það fljótræði að ljá máls á þessum urðunarstað innan Klofnings fyrir rusl og ösku frá Funa, mun sú ákvörðun ekki hafa verið borin undir íbúa hreppsins eða leitað álits þeirra. Og varla mun hún hljóta hrós fyrir þessa ákvörðun.*
 9. *Mótmælt er því að veitt verði leyfi til urðunar á bökkunum innan Klofningshryggjar og þess krafist að það verði alls ekki leyft án þess að íbúum hreppsins verði áður, með allsherjar atkvæðagreiðslu, gefinn kostur á að segja álit sitt um þessa hörmulegu ákvörðun hreppsnefndar, enda samþykki meirihlutinn þá staðarákvörðun fyrir urðun á ösku og rusli.”*

Athugasemdin var send **Flateyrarhreppi** með símbréfi dagsettu 20. september 1995.

Guðmundur Björgvinsson, Brimnesvegi 24, Flateyri, gerir athugasemdir með bréfi dagsettu 14. september þar sem segir meðal annars:

„Áætlun um nýtingartíma og stærð þess svæðis er um ræðir að fari undir urðunarstað, og nálgun svæðisins í átt til Flateyrarkauptúns, jafnframt sjónmengun vegna móttöku brotamálma til geymslu, telst ekki í átt við þá stefnu sem sett hefur verið í bættri meðferð sorps og annars úrgangs, eins og minn skilningur stendur til.

Skógræktarreitir er við svæðið, reitur þessi er að stofni til frá árunum eftir 1960 og grenitré þar vaxin á fjórða meter, þar er skjólsælt til útivistar ef vært væri sökum þess mikla fokrusls er er um allan reitinn, svo ekki sé minnst á loftmengun vegna nálægðarinnar, loftmengun hefur aldrei verið verri en í sumar sökum losunar á úrgangi frá skelvinnslu á haugana.

Því ber að mótmæla að ekki sé á svæðinu eða í nágrenni þess annar gróður en umrædd skógrækt sem eitthvað kveður að, því að í næsta nágrenni svæðisins eru mikil berjalönd, krækiber, bláber, og aðalbláber, sem íbúar fjarðarins hafa nýtt í talsverðu mæli til fjölda ára.

Svæðið sem um ræðir og vegurinn sem um það liggur, og ekki bara spölkorn út fyrir Klofning, um 2 km að Kálfeyrará, er vinsælt útivistarsvæði og mikið nýtt af íbúum til gönguferða, berjatínslu og skipulagðra gönguferða fyrir ferðafólk, þá falla þessi áform illa að þeirri ímynd sem ferðamanninum er gefin af Vestfjörðum.

Skipulagðar gönguferðir hef ég verið með yfir Klofningsheiði til Súgandafjarðar, svo og út að Kálfeyri, gamalli verstöð Önfirðinga. Einnig hefur Ferðafélag Íslands verið með ferðir um Klofningsheiði.

Ekkert mat er lagt á gildi útivistarsvæðisins í mati á umhverfisáhrifum vegna urðunarstaðarins.

Allt vatn sem síast í gegnum urðunarsvæðið er í lækjum í stallinum fyrir ofan fjöruborðið, fram af þessu svæði eru einatt netalagnir til grásleppuveiða, einnig eru í firðinum gjöful Kúfiskmið, sem nýlega er hafin nýting á til útflutnings og mannelis á kröfuharðan markað í Norður Ameríku.

Engar mengunarmælingar hafa verið gerðar á svæðinu og vatninu sem frá því síast, má það sæta furðu þrátt fyrir að ekkert starfsleyfi hafi verið fyrir hendi til urðunar á svæðinu í mörg ár.

Ekki er minnst á að vatnsból Flateyrar sé í um 300 metra fjarlægð frá fyrirhuguðum urðunarstað. Vatnsöflunin er í Klofningsdal, sem er jökulhvilft mikið skriðurunnin og hef ég í ferðum mínum orðið var við mikið fokrusl á dalnum.

Ekki teljast það fullnægjandi ráðstafanir þegar komið er með rusl til urðunar að starfsmaður fylgist með því að ekki sé annað losað en það sem má urða, hvernig á að flokka urðunarsorpið áður en það er flutt á staðinn, ég tel að það geti reynst of seint að gera viðeigandi ráðstafanir þegar búið er að losa farminn.

Fokhætta er oflega fyrir hendi eins og allsstaðar við svæðið gefur að líta, þegar tekið er tillit til ríkjandi vindátta, sér í lagi að vetri til þegar hvað erfiðast verður að urða vegna frosts og snjóá, mikil áhætta er þessu fylgjandi fyrir nágrennið.

Þá hef ég áhyggjur af umferð þungaflutningabíla gegn um íbúðarbyggðina, sem að líkindum verður enn meiri en getið er ef áform um að taka við rusli frá fleiri sveitarfélögum verða að veruleika.

Ekki er rætt mikið um aðra valkosti, þrátt fyrir minnsta kosti þrjár skýrslur um sorpförgunarmál hafi verið unnar á undanförunum árum, þar af leiðir að ,sökum skorts á raunhæfum samanburði, er vart nokkur leið að átta sig á hlutunum, hvað þá kostnaðarhlið málsins.

Enn hefur eldri urðunarstaður nær Flateyri, í fjörükambinum, ekki verið varinn ágangi sjávar, þó langt sé liðið síðan urðað var þar síðast, og lýsir það best hvernig hefur verið staðið að framkvæmd sorpurðunarmála að hálfu Flateyrarhrepps.

Að lokum vil ég nefna að urðun svo nálægt byggð og útivistarsvæði, einnig móttaka og geymsla brotajárns á svæðinu, fellur ekki að þeirri ímynd er aðilar að ferðaþjónustu á Vestfjörðum hafa verið að kynna sínum viðskiptavinum, en ljóst er að stórátak þarf til að þau markmið náist, og er ábyrgð þeirra mála í höndum sveitarfélaganna á Vestfjörðum, sem því miður hafa haft lítinn skilning á þeirri staðreynd að við lifum öll í þessum landshluta á matvælaframleiðslu og ferðaþjónustu."

Athugasemdin var send **Flateyrarhrepp** með símbrefi dagsettu 18. október 1995.

Kristján Einarsson, kt. 210550 3219, sendi athugasemd með bréfi dagsettu 17. september 1995, þar sem segir meðal annars:

„Eftir að hafa kynnt mér frummatið nokkuð ítarlega þá finnst mér að þar séu nokkur atriði sem gera þyrfti athugasemdir við.

Fyrst er að nefna að hvergi kemur fram um hvaða götur í þorpinu eigi að beina allri þeirri þungaumferð sem kemur til með að verða óumflýjanleg næstu 80 - 100 árin.

Þannig háttar til hér á Flateyri að hvergi er hægt að beina þessari umferð öðruvísi en um íbúðarbyggð, fram hjá skóla og leiksvæðum barna (í skipulagsreglugerð kallaðar “Vistgötur”). Þetta þarf Skipulag ríkisins að taka til alvarlegrar athugunar. Mér þykir furðu sæta að ekki skuli hafa verið kallað eftir áliti umferðarnefndar (ef hún er þá til í Flateyrarhreppi) eða Umferðaráðs. Þetta hlýtur að stangast á við allt skipulag í þéttbýli.

Í matinu kemur fram að urðunin eigi að bæta umhverfið svo og bæta loftmengun, einnig að það eigi að flytja þangað brotajárn til geymslu þar til að það verður flutt aftur til endurvinnslu.

Hvað loftmengun varðar þá hefur það alltaf verið vandamál með reyk og ólykt frá urðunarsvæðinu, því að ríkjandi vindátt hér er hafgola og stendur hún ávallt inn fjörðinn og yfir eyrina, hefur þá reykinn og ólyktina lagt yfir plássið þá sérstaklega efri byggðina.

Eftir að farið var að flytja sorp frá Ísafirði hefur ástandið versnað til muna, einnig hefur ólyktin versnað við urðun úrgangs frá Vestfirskum skelfisk.

Eins og kemur fram í matinu þá er urðunarstaðurinn á snjóflóðahættu svæði og þar eigi ekki að byggja mannvirki (girðingar eru mannvirki). Ég tel ekki skynsamlegt, í rauninni alveg fráleitt að nota þennan stað sem söfnunarsvæði fyrir endurvinnanlegt brotajárn. Því snjóflóð hrifsa með sér allt slíkt og þarf í raun ekki að fara mörgum orðum um þær afleiðingar.

Ég fæ heldur ekki séð hvernig söfnun brotajárns geti fegrað og bætt umhverfið. Í skýrslu fulltrúa náttúruverndarráðs Odds Péturssonar kemur fram að svæðið er notað til gönguferða og útivistar í vaxandi mæli."

Athugasemdin var send **Flateyrarhreppi** með símbrefti dagsettu 18. október 1995.

Guðmundur Björgvinsson, Brimnesvegi 24, og **Kristján Einarsson**, Goðatúni 4, Flateyri, sendu bréf, dagsett 14. september 1995 og fylgdi því mótmælaskjal, til hreppsnefndar Flateyrarhrepps, undirritað af þeim og 106 öðrum íbúum Flateyrar, í bréfi þeirra segir meðal annars:

„Undirritaðir hafa ásamt fleiri íbúum Flateyrarhrepps staðið fyrir undirskriftarsöfnun meðal íbúa Flateyrarhrepps, þar sem meðfylgjandi áskorun er beint til hreppsnefndar. Undirtektir íbúanna hafa reynst á þann veg að við höfum ákveðið að senda yður afrit af undirskriftum íbúanna, þar sem fram kemur vilji svo stórs hlutar íbúa Flateyrarhrepps að hafna málinu eins og það er lagt fyrir og skorað er á hreppsnefnd að opna fyrir opinbera umræðu um sorpförgunarmál í sveitarfélaginu.“

Bréfinu fylgdi eftirfarandi áskorun með undirskrift 108 einstaklinga.

„Áskorun til hreppsnefndar Flateyrarhrepps.

Við undirrituð íbúar Flateyrarhrepps viljum með undirritun þessarar áskorunar koma fram mótmælum okkar við fyrirhuguð áform um rekstur sorpurðunarstaðar við Klofning, sem nánar er lýst í skýrslu um mat á umhverfisáhrifum, er legið hefur frammi að undanfögnu.

Jafnframt viljum við mótmæla þeim vinnubrögðum er við hafa verið höfð um kynningu þessa máls að hálfu hreppsnefndar.

Í skýrslunni um mat á umhverfisáhrifum er talað um væntanlegan nýtingartíma á urðunarstaðnum allt að 80 - 100 ár, og stórkostlega stækkun á því svæði er undir urðun færi. Í skýrslunni er talað um að Flateyrarhreppur gerist verktaki í urðun óbrennanlegs sorps frá sveitarfélögunum á norðanverðum Vestfjörðum. Í skýrslunni segir að á svæðinu eigi jafnframt að vera brotajárns söfnun.

Í ljósi þess hvernig förgun sorps hefur verið háttáð hér í sveitarfélaginu, þá höfnum við undirrituð alfarið þessum áformum.

Okkur er öllum ljóst hvaða áhrif þessi fyrirætlan mun hafa á útivistarsvæðið sem er við og fyrir utan Klofning, þar nefnum við sérstaklega berjalöndin, skógræktarreitinn, vatnsbólið og vinsælar gönguleiðir jafnt til fjalls sem fjöru.

Við íbúar Flateyrarhrepps höfnum þessum lausnum á sorpförgun við bæjardyr okkar, og jafnframt krefjumst við þess að um þessi mál verði opinber umræða innan sveitarfélagsins.“

Bréfið var sent **Flateyrarhreppi** með símbrefti dagsettu 18. október 1995.

Athugasemd barst frá **Jóni Guðmundssyni**, líffræðingi, Skólagerði 1, Kópavogi, með bréfi dagsettu 16. september 1995 þar sem meðal annars er bent á eftirfarandi:

1. Útivist. Svæðið utan við Klofningshrygginn sé mikilvægt útivistarsvæði og það dragi úr gildi þess að þurfa að fara um sorphauga til að komast á svæðið. Urðun nærri skógarreitnum muni rýra gildi hans til útivistar og fyrirhugaður skurður ofan urðunarstaðar kunni að spilla reitnum. Verði urðun heimiluð þurfi að tryggja aðgang að útivistarsvæði utan Klofnings með flutningi urðunarsvæðis eða núverandi vegar og ganga fyrst frá svæði næst skógarreitnum.

2. Brotamálmar. Geymsla á brotamálmum komi ekki til greina þar sem staðurinn er á snjóflóðahættusvæði, hætta sé af olíumengun og ásókn verði í að rífa einstaka hluti sem menn vanhagar um. Urðun brotamálma eigi ekki að eiga sér stað þegar umræða í Þjóðfélaginu stefnir að endurvinnslu. Sjónmengun yrði af brotajárnshaug.
3. Mengun sjávar. Kúfiskmið eru í firðinum og vegna langs uppvaxtartíma kúskelja er tegundin mjög viðkvæm fyrir þungmálmamengun. Töluvert æðarvarp er í Önundarfirði og lifir fuglinn að verulegu leyti á kræklingi sem er viðkvæmur fyrir mengun. Hrognkelsaveiði sé undan landi við urðunarstaðinn. Í Funa verði m.a. brennt spilliefnum og sýnataka á 12 mánaða fresti úr öskunni sé ekki nægileg til að tryggja að efnainnihald sé innan viðmiðunarmarka. Lífríki fjarðarins kann að vera ógnað af mengun þungmálma.
4. Áhrif á dýralíf. Töluverðar upplýsingar séu til um dýralíf, þó matsskýrsla fullyrði annað, svo sem um æðarfugl og kúskel. Veruleg ástæða sé til að hafa áhyggjur af neikvæðum áhrifum urðunar á lífríki og þó svo að urðun hafi átt sér stað um árabil réttlæti það ekki að áfram sé haldið. Ekki liggi fyrir skilgreining á því hvað telst óbrennanlegt sorp og lífrænn úrgangur skapi fæðuframboð fyrir fugla og ferfætlinga. Aðgangur að fæðu viðhaldi stórum stofni máfa sem valdi m.a. tjóni hjá æðarbændum.
5. Áhrif á vatn. Fullyrðingar um áhrif á grunnvatn og jarðvatnsstöðu séu studdar litlum rökum. Fráveituskurður ofan svæðisins muni draga úr rennsli í gegnum sorpið og dreifa útskolun á lengri tíma. Vöktun sigvatns sé ekki vandalaus og þyrfti að auka frá því sem áformað er
6. Áhrif á loft. Lyktarmengun sé frá lífrænum úrgangi og heimilissorpi sem væri hægt að komast hjá með því að banna urðun þess úrgangs.
7. Aðrir valkostir: Ekki sé gerð grein fyrir þeim og hæpið að nefna sem rök fyrir því, að þeir séu ekki til í Flateyrarhreppi, þar sem verið er að ræða um urðun úrgangs frá stærra svæði."

Athugasemdin var send **Flateyrarhreppi** með símbréfi dagsettu 20. september 1995, þar var jafnframt óskað eftirfarandi upplýsinga:

- „1. Hvar eru kúfiskmiðin, hve nærri ströndinni við Klofning, er til kort sem sýnir hvar þau eru?
2. Hvar eru hrognkelsanet lögð í nágrenni Klofnings, kort?
3. Mat á áhrifum urðunar, eins og hún er áformuð, á útivist.
4. Er tilfærsla á veginum (niður á „trönuruslasvæðið“) eða gerð jarðvegsgarðs mótvægisáðgerð sem til greina kemur til þess að draga úr innsýn á urðunarsvæðið? Hver myndi bera kostnað af slíkri áðgerð og framkvæma hana?“

Svar sveitarstjóra **Flateyrarhrepps** barst með bréfi dagsettu 25. september 1995 þar sem segir:

- „1. Aðal kúfiskmiðin eru að vestanverðu í Önundarfirði meðfram strandlengjunni, frá Mosdal og út með firðinum. Kort er trúlega hægt að fá hjá Hafrannsóknastofnun.“

2. *Hrognkelsanet eru lögð meðfram ströndinni norðanvert út með firðinum og einnig að vestanverðu. Ekki eru til nein kort hér af þessu svæði, hugsanlega hjá Hafrannsóknastofnun.*
3. *Hugsanlegt er að færa veginn meðfram urðunarstaðnum niður á bakkann, þannig að ekki sjáist í gryffuna. Sveitarfélagið myndi kosta slíka framkvæmd enda væri hún hluti af kostnaði við verkið."*

Rætt var í síma við **Sólmund Einarsson á Hafrannsóknastofnun** um kúfiskmið og sendi hann með símbréfi, dagsettu 26. september 1995, kort er sýnir að kúfisksvæði eru nær eingöngu að vestanverðu (sunnanverðu) í firðinum og ná inn á móts við Flateyri. Í skilaboðum á kortinu segir: „Hér sést að veiðisvæðin eru utan við „áhættustaðinn“ vegna sorpurðunar.“

4. NIÐURSTÖÐUR SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS VIÐ FRUMATHUGUN

Fram kemur í athugasemdum og umsögnum, við frummatsskýrsluna, að fyrirhuguð framkvæmd hafi ekki verið kynnt nægilega vel og að mikil óánægja sé með hvernig staðið hefur verið að urðun á svæðinu til þessa. Bent er á að skýra þurfi verklag á urðunarstaðnum og ákveða hvernig staðið skuli að vetrarurðun. Þá er bent á að ekki sé gerð grein fyrir því hvernig staðið skuli að flokkun á úrgangi áður en hann kemur á staðinn. Áætlun vanti um hvernig stefnt verði að aukinni flokkun og endurvinnslu, t.d. með sérstöku gámasvæði, geymslusvæði fyrir stærri hluti sem hugsanlega verða notaðir aftur og áætlun um hvernig leysa skuli sorpförgun á svæðinu í heild. Ekki liggja fyrir skilgreining á því hvað sé óbrennanlegur úrgangur sem ætlunin er að taka á móti. Þar sé t.d. fiskúrgangur, skel, sláturúrgangur, heimilistæki, ásamt stórum brennanlegum hlutum sem ekki er hægt að brenna í Funa, vegna stærðar. Þá þurfi að liggja fyrir hvernig farið verður með brotajárn. Bent er á að umtalsvert magn af mold þurfi til að græða urðunarsvæðið upp og upplýsingar vanti um hvert hana eigi að sækja. Þá er bent á að ganga verði frá eldri urðunarstað. Einnig kemur fram að lífrænn úrgangur skapi fæðuframboð fyrir fugla og ferfætlinga og aðgangur að fæðu viðhaldi stórum stofni máva sem m.a. valdi tjóni hjá æðarbændum.

Í athugasemdum kemur fram að lykt hafi aldrei verið verri en í sumar sökum losunar á úrgangi frá skelvinnslu á svæðið. Rusl hafi fokið langt út fyrir urðunarsvæðið og bent er á að gera þurfi tímasetta áætlun um hreinsun foks í hlíð og í fjöru við urðunarstaðinn

Athugasemdir beinast einkum að ríkjandi ástandi á urðunarstaðnum og er fólk vantrúað á að því verði breytt til betri vegar. Skógræktarsvæðið sé ekki aðlaðandi til útivistar vegna rusls og loftmengunar. Einnig er bent á að urðunarsvæðið sé mjög nærri byggðinni og til mikilla lýta. Þá þurfi þeir sem eiga leið út fjörðinn að aka nánast um svæðið eða rétt framhjá því. Ekkert mat sé heldur lagt á útivistargildi nágrennisins eða hvernig urðunarsvæðið falli að þeirri ímynd af Vestfjörðum sem auglýst er fyrir ferðamenn.

TILHÖGUN FRAMKVÆMDAR

Framkvæmdinni hefur verið breytt við frumathugun, að tillögu sveitarstjórnar Flateyrarhrepps, í samræmi við athugasemdir íbúa á Flateyri. Samkvæmt núverandi tillögu á eingöngu að urða á um 10.000 m² svæði í gömlu malarnámunni þar sem

urðað er nú þegar (merkt sem fyrsti áfangi í frummatsskýrslunni). Sveitarstjórn hefur ákveðið að eftirfarandi verði urðað á svæðinu:

1. Aska frá Funa.
2. Óbrennanlegt sorp frá Ísafirði og Flateyri.
3. Kúskel, en af henni falla til um 7000 tonn á ári.

Á svæðinu verði óheimilt með öllu að urða eða taka á móti:

1. Sóttnæmum úrgangi, sprengi- eða spilliefnum.
2. Brotajárni.

Samkvæmt upplýsingum Tæknipjónustu Vestfjarða mun fyrirhugað urðunarsvæði endast í 5-6 ár miðað við breyttar forsendur sveitarstjórnar. Ljóst er að brennsla úrgangs verður með öllu óheimil á svæðinu. Sjá nánar rekstur urðunarstaðarins.

Kveða þarf nánar á um það í starfsleyfi hvað leyfilegt verður að urða á svæðinu.

REKSTUR OG HÖNNUN URÐUNARSTAÐARINS

Í athugasemdum er bent á að ekki hafi verið staðið nægilega vel að urðun til þessa. Flest þeirra vandamála sem tilgreind eru má leysa með betri rekstri urðunarstaðarins og þarf að taka á þeim málum í starfsleyfi. Meðal þess er bæta mun ástandið er að svæðið verði afgirt, ekki opið almenningi, ákveðinn opnunartími, losun úrgangs í samráði við umsjónarmann, úrgangurinn urðaður um leið og hann berst og komið í veg fyrir fok. Afmarkaðir reitir fyrir ösku frá Funa og annan óbrennanlegan úrgang og lífrænn úrgangur svo sem frá skefiskvinnslu urðaður þannig að ekki stafi af lyktarmengun. Vargfugli og meindýrum verði ekki gert kleyft að taka sér bólfestu á svæðinu og urðun að vetri undirbúin sérstaklega. Þá þarf að ganga frá yfirborðspekju í áföngum, snyrta og græða upp.

Hvað hönnun á urðunarsvæði varðar þá verða skurðir grafnir ofan svæðisins til þess að veita yfirborðsvatni framhjá. Koma á fyrir einum sýnatökubrunni neðan núverandi urðunarstaðar og fylgjast með efnainnihaldi vatns í lindum í sjávarbökkum neðan við urðunarstaðinn. Efnainnihald ösku á að greina á 12 mánaða fresti. Reyna á að ganga þannig frá svæðinu að mengun verði innan viðmiðunarmarka og að efnainnihald sjávar raskist ekki.

Í athugasemdum er m.a. bent á að allt vatnsrennsli frá svæðinu fari beint í sjó, að engar mengunarmælingar hafi verið gerðar á svæðinu, eða vatninu sem frá því kemur, eða fjallað um efnalosun úr úrganginum. Upplýsingar vanti um virkni malarhjallans sem síu, áhrif á grunnvatn og vatnsrennsli undan urðunarsvæðinu og í fjöru. Sýnataka úr öskunni á 12 mánaða fresti sé ekki nægileg til að tryggja að efnainnihald verði innan viðmiðunarmarka m.a. í ljósi þess að í Funa á að brenna spilliefnum.

Í frummatsskýrslu er fullyrt að framkvæmdin muni ekki breyta grunnvatnsstreymi, grunnvatnskerfi eða jarðvatnsstöðu. Grafið hefur verið niður í jökulruðning sem er undir svæðinu og var ekki komið í vatn, en gert er ráð fyrir að vatn renni ofan á jökulruðningnum og komi út úr malarhjallanum ofan við fjöruna.

Ákveða þarf í starfsleyfi hvernig staðið verður að urðun á svæðinu. Einnig þarf að gera betur grein fyrir samsetningu úrgangs sem urða á og fylgjast með efnainnihaldi frárennslisvatns. Verði kröfur í væntanlegu starfsleyfi uppfylltar mun

urðunarstaðurinn hafa takmörkuð áhrif á útivistargildi svæðisins. Færsla á veginum nær sjónum getur dregið enn frekar úr óæskilegum áhrifum staðarins.

UMHVERFI OG AÐSTÆÐUR Á URÐUNARSTAÐ

Í athugasemdum er bent á að lífríki sjávar kunni að mengast og eigi það sérstaklega við um kúfisk, krækling og hrognkelsi. Einnig er bent á að ekki hafi verið gengið frá flokkun fjörunnar í samræmi við mengunarvarnareglugerð nr. 48/1994.

Í frummatsskýrslu segir að breytingar á dýralífi svæðisins við framkvæmdina verði engar, þær séu allar þegar orðnar með urðun þar til margra ára.

Sveitarstjórn hefur bent á að kúfiskmið séu einkum að vestanverðu í firðinum og að hrognkelsanet séu lögð út með norðurströndinni. Ekki er lagt mat á hugsanleg áhrif á lífríki frá urðunarstaðnum. Samkvæmt fyrirbyggjandi upplýsingum frá Hafrannsóknastofnun sé ólíklegt að kúfiskmiðin séu á áhrifasvæði framkvæmdarinnar.

Nauðsynlegt er að afla upplýsinga um lífríki fjöru næst urðunarstaðnum, lýsa grunnvatnsstreymi við urðunarstaðinn og kortleggja nánar hvar vatn kemur undan urðunarsvæðinu niður í fjöruna. Einnig þarf að afla upplýsinga um hugsanlega útskolun úr úrganginum og áhrif hennar á lífríki fjöru og sjávar. Auk þess þarf sveitarstjórn að flokka strandsvæðið skv. mengunarvarnareglugerð nr. 48/1994. Frá þessu þarf að ganga.

SNJÓFLÓÐAHÆTTA OG UMFERÐ FLUTNINGABÍLA

Athugasemdir bárust vegna snjóflóðahættu á urðunarsvæðinu og beindust þær einkum að því að ekki væri forsvaranlegt að geyma brotajárn á svæðinu. Sveitarstjórn hefur hins vegar fallið frá þeim áformum eins og komið er fram.

Urðunarsvæðið er á snjóflóðahættusvæði. Almannaþarnir og aðrir lögbundnir aðilar geta lýst yfir hættuástandi og bannað viðveru á svæðinu og á sama tíma er vegurinn til Flateyrar um Hvilftarströnd að jafnaði lokaður. Ekki er talið að slíkt ástand vari það lengi að úrgangur sem flytja þarf til urðunar safnist upp. Ekki er gert ráð fyrir að reisa nein mannvirki á svæðinu önnur en girðingu.

Nokkrir íbúar lýsa yfir áhyggjum vegna umferðar þungaflutningabíla gegnum íbúðabyggðina sem verði trúlega meiri en gert er ráð fyrir í ljósi þess að áformað sé að þjónusta fleiri sveitarfélög í framtíðinni og að akstursleiðin liggji um íbúðabyggð, framhjá skóla og leiksvæðum barna. Því þurfi að skoða málið út frá forsendum í skipulagi. Í frummatsskýrslunni kemur fram að gert er ráð fyrir einum bíl á viku með ösku og tveimur til fjórum bílum með óbrennanlegan úrgang og brotajárn. Þar af verði ein til tvær ferðir með brotajárn. Sveitarstjórn hefur ákveðið að brotajárnsmóttaka verði ekki og fækkar því ferðum flutningabíla í gegnum bæinn sem því nemur.

Þar sem engin mannvirki, önnur en girðing, verða á svæðinu né geymsla á brotajárni eða öðrum hlutum ofanjarðar er starfseminni ekki talin stafa hættu af snjóflóðum. Aukin umferð flutningabíla gefur ekki tilefni til sérstakra ráðstafana hvað varða skipulag.

VATNSBÓL

Vatnsból er inn á Klofningsdal og lögn þaðan í um 140 m yfir sjó á móts við urðunarsvæðið sem er í 20-40 m yfir sjó. Í athugasemdum kemur fram að vatnsbólið sé í aðeins 300 m fjarlægð frá fyrirhuguðum urðunarstað og þar hafi gætt fokrusls.

Afar ólíklegt verður að telja að urðunarsvæðið eða starfsemi þar muni hafa nokkur áhrif á vatnsból sveitarfélagsins þar sem það liggur mun hærra í landinu og eftir að komið hefur verið í veg fyrir fok frá urðunarsvæðinu og að fugl beri þaðan úrgang.

SAMANBURÐUR Á KOSTUM

Í frummatsskýrslunni er staðsetning urðunarstaðarins við Klofning ekki borin saman við aðra staði, er til greina gætu komið í eða utan Öfundarfjarðar. Fram kemur að það hafi ekki verið gert þar sem aðrir staðir eru ekki innan marka Flateyrarhrepps og það að sorp sé nú urðað á umræddum stað hafi vegið þungt í þeirri ákvörðun.

Æskilegt hefði verið að fjalla um aðra urðunarkosti er til greina hefðu komið fyrir framkvæmdina eins og hún var kynnt í frummatsskýrslu, þar sem verið var að ræða um urðun úrgangs frá fleiri sveitarfélögum, til 80 ára eða svo. Í ljósi þess að svæðið sem sveitarstjórn hefur samþykkt að heimila fyrir urðun, endist í skamman tíma og urðun hefur farið fram þar í mörg ár, er hægt að fallast á tímabundna urðun þar, með skilyrðum um verklag.

Mikilvægt er að kannað verði tímanlega hvernig staðið verði að förgun úrgangs á svæðinu í framtíðinni þegar núverandi urðunarsvæði er fullnýtt. Í þeirri vinnu þarf að ákveða hvernig staðið skuli að flokkun úrgangs fyrir urðun, á Flateyri, á þjónustusvæði Funa og í öðrum þeim sveitarfélögum sem standa að förgun með Flateyrarhreppi.

5. SKIPULAG

Ljúka þarf endurskoðun aðalskipulags Flateyrar og auglýsa skv. 17. og 18. gr. skipulagslaga nr. 19/1964.

6. ÚRSKURÐARORÐ

Samkvæmt 8. grein laga nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum hefur skipulagsstjóri ríkisins farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, ásamt umsögnum, athugasemdum og svörum framkvæmdaraðila við þeim.

Fallist er á urðun úrgangs við Klofning og takmarkast urðunarsvæðið við svæði sem skilgreint er í frummatsskýrslunni sem 1. áfangi og er um 10.000 m².

Fallist er á framkvæmdina með þeim skilyrðum að:

1. Nánar verði kveðið á um það í starfsleyfi hvort og þá hvað heimilt verður að urða á svæðinu, auk ösku frá sorpbrennslustöðinni Funa, óbrennanlegs úrgangs og kúskeljar.
2. Í starfsleyfi verði tekið fram að geymsla eða urðun brotajárns á svæðinu sé óheimil.
3. Ítarleg lýsing á tilhögun rekstrar svæðisins verði sett í starfsleyfi.
4. Áður en starfsleyfi er gefið út skal liggja fyrir mat á svæðinu með tilliti til viðnáms gegn mengun og flokkun strandsvæðis sbr. 10. 13. og 14. gr. mengunarvarnareglugerðar nr. 48/1994 með síðari breytingum.
5. Í starfsleyfi komi fram hvernig fylgst verður með efnalosun úr úrgangshaugnum í grunnvatn og hugsanlegum áhrifum á lífríki í fjöru og sjó.
6. Innan árs frá því að starfsleyfi er gefið út skal liggja fyrir lýsing á lífríki fjöru næst urðunarstaðnum, lýsing á grunnvatnsstreymi við urðunarstaðinn og kortlagning á hvar vatn kemur undan urðunarsvæðinu niður í fjöruna og skal henni skilað til Hollustuverndar ríkisins.

Lagt er til að kannað verði fljótlega hvort og þá hvernig staðið skuli að urðun úrgangs á svæðinu í framtíðinni, þegar núverandi svæði er fullnýtt. Þá verði metið hvort ásættanlegt sé að halda áfram urðun við Klofning, miðað við bættan rekstur svæðisins, eða hvort önnur svæði henti betur. Í þeirri vinnu þarf að gera grein fyrir hvaða sveitarfélögum urðunarsvæði á að þjóna, áætlaðri samsetningu og magni þess úrgangs sem urða þarf og ákveða hvernig staðið skuli að flokkun úrgangs með tilliti til endurvinnslu, brennslu og urðunar. Þannig má leysa betur úrgangsmál á þjónustusvæðinu í heild.

7. KÆRUFRESTUR

Samkvæmt 14. grein laga nr. 63/1993 má kæra úrskurð skipulagsstjóra ríkisins til umhverfisráðherra innan fjögurra vikna frá því að hann er birtur eða kynntur viðkomandi aðila.

Reykjavík 9. október 1995,

Sigurður Thoroddsen

Halldóra Hreggviðsdóttir

**MAT Á UMHVERFISÁHRIFUM
NIÐURSTÖÐUR FRUMATHUGUNAR OG ÚRSKURÐUR
SKIPULAGSSTJÓRA RÍKISINS SAMKVÆMT LÖGUM
NR. 63/1993**

Samkvæmt 8. grein laga nr. 63/1993 um mat á umhverfisáhrifum hefur skipulagsstjóri ríkisins farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila við tilkynningu, ásamt umsögnum, athugasemdum og svörum framkvæmdaraðila við þeim.

Fallist er á fyrirhugaða urðun úrgangs við Klofning, Flateyrarhreppi og takmarkast urðunarsvæðið við svæði sem skilgreint er í frummatsskýrslu sem 1. áfangi og er um 10.000 m². Fallist er á framkvæmdina með skilyrðum:

Samkvæmt 14. grein laga nr. 63/1993 má kæra úrskurð skipulagsstjóra ríkisins til umhverfisráðherra innan fjögurra vikna frá því að hann er birtur eða kynntur viðkomandi aðila.

9. október 1995,
skipulagsstjóri ríkisins.